
TALEPUNKT

Udenrigsministeriet

Til: Ligestillingsministeren J.nr.: 2017-48400
Fra: Ligestillingsafdelingen Dato: 05.01.2017
Emne: Samråd i LIU den 10. januar: ”Med afsæt i de seneste måneders debat om seksuel chikane og seksuelle overgreb bedes ministrene i et åbent samråd redegøre for, hvilke initiativer regeringen agter at tage for at bekæmpe seksuel chikane og seksuelle overgreb generelt og på arbejdsmarkedet.”

[Det talte ord gælder]

Indledning

Tak for invitationen til at komme og tale her i dag. Jeg har set frem til dette samråd, for seksuel chikane og overgreb er et emne, jeg er stærkt optaget af.

Seksuel chikane er aldrig i orden

De mange fortællinger fra kvinder verden over og i Danmark, der har samlet sig med MeToo-bevægelsen, vidner om, at der er behov for at sætte fokus på seksuelle overgreb og seksuel chikane. Det gælder både på arbejdsmarkedet og i samfundet i øvrigt.

Jeg tror, omfanget er kommet bag på de fleste. Og selvom vi skal passe på ikke at bruge de sociale medier som offentlig gabestok, så viser bevægelsen, at der tale om et udbredt og generelt problem, som vi er nødt til at tage alvorligt.

Lad mig slå fast: Seksuelle overgreb og seksuel chikane er aldrig i orden. Det gælder uanset, om det foregår på gaden, i nattelivet eller på arbejdspladsen.

Jeg vil gerne sætte en tyk streg under, at man som offer aldrig skal være tavs om seksuel chikane eller seksuelle overgreb. Vi har i Danmark lovgivning, som forbyder de her krænkelser, og vi har myndigheder, der er rustede til at håndtere det.

Derfor er det også positivt, at så mange nu bryder tabuet. Forhåbentligt kan det inspirere andre til at sige fra. Og vi skal som samfund, som virksomhed, som ven og familie bakke op om dem, der siger fra.

Hvad gør regeringen – på arbejdsmarkedet

Jeg vil også gerne slå fast, at regeringen tager seksuel chikane og seksuelle overgreb meget alvorligt.

I kølvandet på #MeToo har jeg sammen med ministerkollegaer taget en række initiativer, der skal sætte fokus på arbejdspladskulturen, så seksuel chikane forebygges og håndteres:

For det første har jeg sammen med kulturministeren lavet et åbent brev til kulturbranchen, som nu følges op af et møde med de relevante parter i branchen.

Formålet er at understøtte branchens egen drøftelse af, hvordan de kan forhindre, chikane, overgreb og mobning.

For det andet vil jeg sammen med beskæftigelsesministeren her i begyndelsen af året kontakte landets virksomheder med en klar opfordring til at bryde tabuet - og tale om respekt, god tone og omgangsform.

Vi vil give input til, hvad man bør være opmærksom på som arbejdsplads. For det handler om kulturen på arbejdspladsen og alle medarbejders trivsel. Og om at være tydelig omkring, hvor grænsen for god etisk opførsel går, når det kommer til kolleger og ansatte.

Det betyder f.eks., at der er fælles og velkendte normer og værdier for den adfærd, som man forventer på arbejdspladsen, og den adfærd, som man ikke tolererer.

Jeg er i øjeblikket i dialog med DA om, hvordan sådan en kontakt bedst tages og kommer ud til virksomhederne.

For det tredje vil jeg også sammen med beskæftigelsesministeren til april afholde en høring om seksuel chikane på arbejdspladsen med inddragelse af arbejdsmarkedets parter. Jeg glæder mig til, at vi også der kan drøfte udfordringer, gode erfaringer og mulige tiltag.

Hvad gør regeringen – uden for arbejdsmarkedet

De tre initiativer jeg her har nævnt, rammer alle inden for arbejdsmarkedet.

Men samrådsspørgsmålet går bredere end det, og det samme gør #MeToo-bevægelsen. Den sætter også fokus på, at det, man kan kalde hverdagssexisme og seksuelle krænkelser, finder sted mange forskellige steder i vores samfund.

Derfor vil jeg gerne fremhæve nogle af de nyere tiltag regeringen har taget, der ligger uden for arbejdsmarkedet, og som adresserer forskellige aspekter, af sexisme, vold og krænkelser.

At nå de unge

For mig er det særligt vigtigt, at vi når ud til de unge. De skal ikke vokse op i og bidrage til at skabe et samfund, hvor sexismen eller seksuelle krænkelse er en del af hverdagen.

Jeg er noget bekymret over det normskred, der er sket blandt nogle unge – både online og offline. Mange unge mangler viden om – og respekt for egne og andres grænser.

Det danske frisind skal kombineres med respekt. Det har vi som politikere selvfølgelig et ansvar for at bidrage til, men det er vigtigt for mig at understrege, at forældrene og de unge selv også har et ansvar.

Vi har taget initiativer til at forebygge seksuelle krænkelse og sexismen blandt unge. Og fremme ligestilling og respekt for hinanden.

Bl.a. er der holdt møde med rektorer og interessenter fra ungdomsuddannelserne, hvor der blev skabt bred enighed om, at det er rektors ansvar at gribe ind, hvis skoleblade eller optagelsesritualer bliver for grænseoverskridende og bidrager til seksualisering af eleverne.

Under overskriften ”Min krop – mine regler” satte jeg sidste år fokus på respekten for grænser blandt de unge sammen med Bryd Tavsheden og Det Kriminalpræventive råd.

I den kampagne om psykisk vold, der har kørt her over de seneste 7 uger, er der fokus på den vold, der ikke giver blå mærker og på at sige fra.

Jeg har også støttet, at der afholdes temadage på skolerne om vold og grænser, hvor man kan få hjælp, hvis man har brug for det.

Og sidste år lancerede jeg sammen med justitsministeren og undervisningsministeren en bred indsats mod digitale sexkrænkelser.

De mange historier om unge, oftest piger, der får delt nøgenbilleder mod deres vilje, har berørt os alle sammen.

Derfor er jeg glad for, at indsatsen sætter ind på flere fronter bl.a. ved at forebygge gennem dialog og oplysning, straffe gerningsmændene, hjælpe ofrene og oplyse om rettigheder.

Når vi taler om forebyggelse, har vi også brug for ny viden. Derfor har jeg igangsat en undersøgelse af unges opfattelse af køn, krop og seksualitet, herunder indflydelsen fra de sociale medier. Den, forventer jeg, udkommer her først på året.

De foreløbige resultater af undersøgelsen peger dog blandet andet på, at den debat der er og har været om fx deling af nøgenbilleder uden samtykke, er med til at påvirke de unges bevidsthed om, at det er forkert at gøre.

Derfor er det også afgørende for mig at være med til at præge debatten og skubbe på en dagsorden, der når ud til de unge, for netop at skabe en kulturændring. Det kan fx være i forbindelse med de kommende musikfestivaler, hvor det er vigtigt at sætte fokus på respekten for hinandens grænser, også når der er fest og glade dage.

Seksuelle overgreb – voldtægt

I forhold til seksuelle overgreb – voldtægt og voldtægtsforsøg – er det omfattet af straffeloven, og det er politiets og domstolenes opgave at efterforske og straffe.

På justitsministerens område er der som led i udspillet ”Respekt for voldtægts-ofre” blevet udarbejdet retningslinjer for modtagelse og behandling af anmeldelser om voldtægt.

Og politiet har for nyligt haft en kampagne, der sætter fokus på, at voldtægt er en forbrydelse og bør anmeldes – også selvom gerningsmanden er en, man kender. Det er med til at slå fast, at det aldrig er offerets skyld, og at skam og skyldfølelse ikke må stå i vejen for, at forbrydelser anmeldes.

Endelig har Folketinget førstebehandlet justitsministerens lovforslag om at hæve godtgørelsesniveauerne i sager om seksuelle krænkelse og fuldbyrdet voldtægt.

Afrunding

Som jeg startede med at sige, så er seksuel chikane og seksuelle overgreb et emne, vi i regeringen er optaget af.

Hvis vi skal nå bredt ud i hele samfundet for at skabe en generel kulturændring, så er vi nødt til at tage et fælles ansvar for at fremme en kultur, hvor det ikke er

i orden at chikanere, forgribe sig på eller befamle andre. Hvor der er respekt for hinandens grænser. Og hvor det er i orden at sige fra og så selvfølgelig at anmelde seksuel chikane og seksuelle overgreb.

Som jeg har været inde på, så sætter regeringen ind på flere fronter.